

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวัฒนธรรมตามวิถีชุมชน ศึกษาวัฒนธรรมของสถานธรรมและวิสาหกิจชุมชน และกำหนดเส้นทางท่องเที่ยววัฒนธรรมตามวิถีชุมชนและวิสาหกิจชุมชนลุ่มแม่น้ำท่าจีนจังหวัดชัยนาทโดยวิธี สัมภาษณ์ สันทนาการกลุ่ม และประเมินศักยภาพของวัดและวิสาหกิจชุมชน กลุ่มสถานธรรม ได้แก่ วัดริมแม่น้ำท่าจีนจากอำเภอวัดสิงห์ จำนวน 8 วัด และอำเภอหันคา จำนวน 10 วัด กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอหันคา 4 กลุ่ม วัดสิงห์ 7 กลุ่ม จาก เจ้าอาวาสวัด 18 รูป ประธานกลุ่มและสมาชิกจำนวน 30 คน มีผลการศึกษา ดังนี้

(1) ผลการศึกษาวัฒนธรรมตามวิถีชุมชนลุ่มแม่น้ำท่าจีนจังหวัดชัยนาท พบว่า วัฒนธรรมวิถีชุมชน สองส่วน คือ วิถีวัฒนธรรมชาวจีน ได้แก่ ประเพณีแห่เจ้าศาลเจ้าพ่อกวอนอุ เพื่อบูชาบรรพชนและเป็นสิริมงคลต่อชีวิตและวิถีวัฒนธรรมชาวไทย ได้แก่ งานกินอยู่อย่างเป็นสุขย้อนยุคโบราณ เป็นประเพณี เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

(2) ผลการศึกษาวัฒนธรรมของสถานธรรม และวิสาหกิจชุมชนในลุ่มแม่น้ำท่าจีนจังหวัดชัยนาท สถานธรรมที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ในอำเภอวัดสิงห์มี 8 วัด 1 ศาลเจ้า และอำเภอหันคา มี 9 วัด โดยมีกิจกรรมการปฏิบัติธรรมตามประเพณีในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ทั้งอำเภอวัดสิงห์และหันคา (2.1) ผลการประเมินศักยภาพสถานธรรมในอำเภอวัดสิงห์ พบว่า ศักยภาพอยู่ในระดับมาก ได้แก่ วัดปากคลองมะขามเฒ่า ทรงเสวย ปทุมธาราม และสิงห์สถิตตามลำดับ สถานธรรมในอำเภอหันคา ศักยภาพในระดับมาก ได้แก่ วัดท่ากฤษณา ท่าโบสถ์ใหม่ศิริพัฒนาราม ไหม่วงเดือน และคลองจันทร์ตามลำดับ (2.2) ผลการประเมินกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พบว่า กลุ่มที่มีศักยภาพได้แก่ จักสานเถาว์ลัยแดง รองลงมา คือ ผ้าบาติก ไม้แขวนเสื้อ จักสานหวายคลองคด ทุกกลุ่มมีคะแนนประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

(3) กำหนดเส้นทางท่องเที่ยววัฒนธรรมตามวิถีชุมชนและวิสาหกิจชุมชนลุ่มแม่น้ำท่าจีนจังหวัดชัยนาท กำหนด 2 เส้นทาง คือ เส้นทางที่ 1 เส้นทางท่องเที่ยวอำเภอวัดสิงห์ ไหว้พระแปดวัดหนึ่งศาลเจ้าพ่อกวอนอุ อำเภอวัดสิงห์ การท่องเที่ยววัดปากคลองมะขามเฒ่าชมกลุ่มจักสานฝ้าย วัดสิงห์สถิต วัดพานิชวนาราม วัดโคตรมาราม ชมกลุ่มขนมไทยและรูปสมุนไพรวัดทรงเสวยวัดศรัทธาราชฎร์ วัดเขื่อนพลเทพ ชมกลุ่มน้ำพริกแม่เหล็กแก้วจักสานพลาสติก และกลุ่มจักสานหนองจิก วัดปทุมธารามและกลุ่มผ้าบาติก เส้นทางที่ 2 เส้นทางท่องเที่ยวอำเภอหันคา ไหว้พระแก้ววัดหนึ่งศาลเจ้า เยี่ยมชมวัดใหม่ศิริพัฒนาราม วัดท่ากฤษณา ชมกลุ่มจักสานเถาว์ลัยแดง วัดคลองธรรมชมกลุ่มจักสานหวาย วัดคลองเกษม วัดไหม่วงเดือน วัดคลองจันทร์ชมกลุ่มดนตรีไทย และกลุ่มไม้แขวนเสื้อ วัดท่าโบสถ์ วัดโคกหมู และวัดท่าแก้ว

Abstract

The purpose of this research was to study the culture and ways of life of Dharma sanctuaries and community enterprises in the Tha Chin river basin in Chainat province in order to designate culture-based tourism routes. The research was conducted through interviews and group discussions, and an assessment was made of the potential of the Dharma sanctuaries and community enterprises as tourism attractions along the routes. The Dharma sanctuary sample under this study included 8 temples along the bank of Tha Chin river in Wat Sing district and 10 temples in Pan Kha district. Four community enterprises in Han Kha district and 7 community enterprises in Wat Sing district were also included in the sample. In all, 18 temple abbots and 30 community enterprise leaders and members were interviewed or involved in group discussions. The findings from this study were as follows:

(1) The findings from the study of the culture and ways of life of Tha Chin river basin community in Chainart province revealed that the community could be divided into two cultural groups: Chinese and Thai. One Chinese tradition is parading of Chinese Guan Yu god as a form of worshipping ancestors and for good blessings. A Thai cultural tradition performed in the community is Happy Eating Back To The Old Days. It is a tradition aimed at preserving Thai culture.

(2) The findings from the study of Dharma sanctuaries and community enterprises along the Tha Chin river basin indicated that 8 temples and 1 shrine in Wat Sing district, and 9 temples in Han Kha district had the potential to become tourist attractions based on their traditional practices on important Buddhist holidays. **(2.1) Assessment of Dharma sanctuaries in Wat Sing district as potential tourist attractions** indicated that the following temples had high potential : Wat Pak Klong, Wat Ma Kham Tao, Wat Song Sawuay, Wat Patum Taram, and Wat Sing Satid respectively. Dharma sanctuaries in Han Kha district with high potential included Wat Tha Krisna, Wat Tha Bot, Wat Mai Siriwattanaram, Wat Mai Wongduan and Wat Klong Chan respectively. **(2.2) Assessment results for community enterprises** indicated that red vine weaving group had the highest potential. Groups with moderate potential were batik making, clothes hanger making, Klong Kot rattan weaving.

(3) Based on the study of culture, ways of life and the community enterprises in Tha Chin river basin, two tourism routes could be designated. The first tourism route lies in Wat Sing district called "Eight Temples And One Kuan Yu God Shrine Worship". The trip begins at Wat Pak Klong Makamtao and continues onto rattan cover weaving, Wat Sing Satid, Wat Panich Wanaram, Wat Kot Maram, Thai desserts making, herbal joss sticks making, Wat Song Sawei, Wat Sattarart, Wat Kuen Poltep, Mae Nok Keao chili paste making, plastic weaving, Nong Jik weaving, Wat Patum Taram and batik making. **The second tourism route** lies in Han Kha district and is named "Nine Temple And One Shrine Worship". The trip begins at Wat Mai Siriwattanaram and continues onto Wat Tha Krisna, red vine weaving, Wat Klong Tham, rattan weaving, Wat Klong Kasem, Wat Mai Wongduan, Wat Klong Chan, Thai musical instruments making, clothes hangers making, Wat Tha Bot, Wat Kok Noo and Wat Tha Keao.